

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Εισήγηση του ΣΚΛΕ προς το Υπουργείο Παιδείας

Α. ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η Κοινωνική Εργασία αναγνωρίζεται παγκόσμια από πολλές δεκαετίες σαν η κατ' εξοχήν εφαρμοσμένη κοινωνική επιστήμη που ασχολείται με την πρακτική αντιμετώπιση των διαφόρων προβλημάτων των ατόμων και των κοινωνικών ομάδων που δημιουργεί η σύγχρονη βιομηχανική και μεταβιομηχανική κοινωνία. Αποτελεί τη δεσμική έκφραση του ενδιαφέροντος της κοινωνίας για την αντιμετώπιση των κοινών ανθρωπίνων αναγκών⁽¹⁾.

Η κοινωνική εργασία ασκείται από τους κοινωνικούς λειτουργούς. Οι ειδικές υπηρεσίες που παρέχουν οι κοινωνικοί λειτουργοί αγγίζουν κάθε πλευρά της ανθρωπίνης ζωής και καλύπτουν μια ποικιλία δραστηριοτήτων, από την άμεση παροχή κοινωνικών υπηρεσιών σε άτομα, ομάδες ή κοινότητες, μέχρι την εργασία σε επιτελικό επίπεδο, για το σχεδιασμό και τη διοίκηση των κοινωνικών υπηρεσιών, την έρευνα και τη διδασκαλία⁽²⁾. Στο διεθνή χώρο, ο κοινωνικός λειτουργός με επιστημονική κατάρτιση χρησιμοποιείται όλο και περισσότερο στο σχεδιασμό για την ανάπτυξη των κοινωνικών προγραμμάτων και συμμετέχει στη διαμόρφωση της κοινωνικής πολιτικής της χώρας του.

Η άσκηση της κοινωνικής εργασίας στηρίζεται σε συγκεκριμένες γενικές και ειδικές θεωρητικές γνώσεις. Οι θεωρητικές γνώσεις που αποκτά ο κοινωνικός λειτουργός προέρχονται από της εξής κύκλους μαθημάτων:

- α) Μαθήματα από τις ανθρωπιστικές επιστήμες με τα οποία επιδιώκεται η καλλιέργεια στο σπουδαστή φιλοσοφικής σκέυης και σωστής τοποθέτησής του απέναντι στον άνθρωπο και την αξία του.
- β) Μαθήματα από τις κοινωνικές επιστήμες με τα οποία παρέχεται στο σπουδαστή ή δυνατότητα να κατανοήσει τον άνθρωπο και το κοινωνικό του περιβάλλον, ιδιαίτερα τη δυναμική αλληλεξάρτηση κοινωνικού περιβάλλοντος και ατόμου.
- γ) Ειδικά μαθήματα για την κοινωνική εργασία που αναφέρονται στη θεωρία, στις αρχές και μεθοδολογία της, καθώς και μαθήματα για την οργάνωση και λειτουργία του δεσμού της κοινωνικής πρόνοιας.

Κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσής του, ο κοινωνικός λειτουργός τοποθετείται για πρακτική άσκηση σε κοινωνικές οργανώσεις, όπου με την επίβλεψη καθηγητών-εποπτών έχει την ευκαιρία να μεταφέρει τη θεωρία στην πράξη και να αναπτύξει επαγγελματική ευθύνη⁽³⁾.

Β. Η ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Στην Ελλάδα 2079 κοινωνικοί λειτουργοί έχουν άδεια για την άσκηση του επαγγέλματος. Οι 1304 που εργάζονται, απασχολούνται ως επί το πλείστον σε διάφορες κοινωνικές υπηρεσίες στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. Το μεγαλύτερο ποσοστό 72,54% των κοινωνικών λειτουργών, απασχολείται στην παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, ενώ το 6,06% έχει αυξημένες ευθύνες γραφείου, εποπτείας κ.λπ, και μόλις το 4,46% ασχολείται με διοίκηση κοινωνικών υπηρεσιών, έρευνα, κοινωνικό σχεδιασμό και διδασκαλία. Τέλος, το 16,94% εργάζεται εκτός αντικειμένου κοινωνικής εργασίας για διάφορους λόγους, βασικότερος απ' τους οποίους είναι η έλλειψη προσφοράς εργασίας.

Από τους κοινωνικούς λειτουργούς που έχουν άδεια για την άσκηση του επαγγέλματος, το 93,84% είναι απόφοιτοι Ανωτέρων Σχολών Κοινωνικής Εργασίας, το 2,4% είναι πτυχιούχοι του Ανωτάτου Φροντιστηρίου Κοινωνικής Προνοίας του Βασιλικού Εθνικού Ιδρύματος⁽⁴⁾ και μόνο το 1,06% είναι πτυχιούχοι Πανεπιστημιακών σχολών κοινωνικής εργασίας του εξωτερικού. Οι υπόλοιποι έχουν πτυχίο από άλλες σχολές⁽⁵⁾.

Οι σημαντικές διαφορές, τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά, στο πρόγραμμα σπουδών που πρόσφεραν οι διάφορες ελληνικές σχολές κοινωνικής εργασίας μέχρι την πρόσφατη ρύθμιση του θέματος με το ενιαίο πρόγραμμα σπουδών⁽⁶⁾, έχουν επηρεάσει αρνητικά σε σημαντικό βαθμό και το επίπεδο της επαγγελματικής απόδοσης των κοινωνικών λειτουργών.

Επομένως, παρά το γεγονός, ότι η κοινωνική εργασία ασκείται στη χώρα μας εδώ και 35 χρόνια, τόσο η παρεχόμενη εκπαίδευση - που έχει καθηλωθεί στην ανώτερη εκπαιδευτική βαθμίδα και προετοιμάζει μόνο κοινωνικούς λειτουργούς «βάσης» - όσο και η έλλειψη ειδικευμένων στελεχών για την στελέχωση θέσεων αυξημένης ευθύνης σε κοινωνικές υπηρεσίες, οργανισμούς κ.α., συμβάλλουν στην ανεπάρκεια του συστήματος λειτουργίας των δικτύων κοινωνικών παροχών και στην ανακοπή της ανοδικής πορείας του επαγγέλματος.

Παρ' όλο που η πολιτεία έχει αναγνωρίσει την ανάγκη στελέχωσης των κοινωνικών υπηρεσιών με εξειδικευμένους κοινωνικούς λειτουργούς, όπως προκύπτει από τα διάφορα νομοθετικά διατάγματα που ρυθμίζουν την επαγγελματική τους κατάσταση και εκπαίδευση⁽⁷⁾, με το να μην παρέχει μέχρι σήμερα εκπαίδευση Πανεπιστημιακού επιπέδου, στερεί τον κλάδο από τα απαραίτητα στελέχη για τους τομείς διοίκησης κοινωνικών υπηρεσιών, κοινωνικού σχεδιασμού, κοινωνικής έρευνας και εκπαίδευσης στην κοινωνική εργασία.

Η εκπαίδευση πολύ περιορισμένου αριθμού κοινωνικών λειτουργών σε Πανεπιστημιακές σχολές κοινωνικής εργασίας του εξωτερικού και η δυνατότητα που παρέχεται σε επίσης μικρό αριθμό αποφοίτων των Ανωτέρων Σχολών Κοινωνικής Εργασίας να αποκτήσουν Πανεπιστημιακό τίτλο σπουδών με φοίτηση στην Πάντειο, - που όμως αυτούς τους τελευταίους αποπροσανατολίζει ως προς το κυρίως αντικείμενό τους, - δεν μπορούν βέβαια να θεωρηθούν λύσεις στο σοβαρό αυτό πρόβλημα⁽⁸⁾.

Η ανάγκη για παροχή Πανεπιστημιακής εκπαίδευσης στην κοινωνική εργασία στη χώρα μας έχει γίνει ομόφωνα δεκτή από όλο τον κλάδο όπως τονίζεται και στο σχετικό γήφισμα του Β' Πανελληνίου Συνεδρίου Κοινωνικών Λειτουργών το 1978⁽⁹⁾.

Στη δεκαετία του '70, έγιναν επανειλημμένες ενέργειες από διάφορους φορείς κοινωνικών λειτουργών προς τα αρμόδια κυβερνητικά και άλλα όργανα για την ίδρυση Πανεπι-

στημιακής σχολής στην κοινωνική εργασία, και υποβλήθηκαν συγκεκριμένες προτάσεις από ομάδες εργασίας. Ενδεικτικά αναφέρουμε:

1. Το Υπόμνημα της Ανωτέρας Σχολής Κοινωνικής Εργασίας Χ.Ε.Ν. προς το Υπουργείο Κοινωνικών Υπηρεσιών στις 28/11/1972.
2. Τις προτάσεις για Πανεπιστημιακή και μεταπτυχιακή εκπαίδευση στην κοινωνική εργασία της Ομάδας Εργασίας για το Απικό Πανεπιστήμιο που συγκροτήθηκε με την 75170/26.8.1974 απόφαση του Υπουργού Παιδείας⁽¹⁰⁾.
3. Τη διαπίστωση της ανάγκης για την ίδρυση Πανεπιστημιακής σχολής στην κοινωνική εργασία από την Επιτροπή Μελέτης του Εκπαιδευτικού Προγράμματος των Σχολών Κοινωνικής Εργασίας που συγκροτήθηκε με την ΔΙ/1956/19.2.1975 απόφαση του Υφυπουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών.
4. Τα υπομνήματα α) της Σχολής Κοινωνικής Εργασίας Χ.Ε.Ν. της 22.3.1977 και β) του Συνδέσμου Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος της 12.7.1977 προς τον πρόεδρο της Επιτροπής για τη συγκρότηση ομάδας εργασίας για τη μελέτη του θέματος αναδιοργάνωσης και ανάπτυξης των κοινωνικοπολιτικών και οικονομικών επιστημών στην Ελλάδα που συγκροτήθηκε με απόφαση του Υπουργού Παιδείας.
5. Τις προτάσεις της παραπάνω Επιτροπής για την ένταξη της κοινωνικής εργασίας στο σχέδιο αναδιοργάνωσης των κοινωνικοπολιτικών και οικονομικών επιστημών.
6. Τις απόψεις της Εταιρείας Πτυχιούχων Πανεπιστημιακών Σχολών Κοινωνικής Εργασίας (Ε.Π.Π.Σ.Κ.Ε.) για το θέμα της ανώτατης εκπαίδευσης στην κοινωνική εργασία, που διατυπώθηκαν στο άρθρο «Ανάγκη και για την Ελλάδα η ανώτατη εκπαίδευση στην κοινωνική εργασία» του «Οικονομικού Ταχυδρόμου» (αριθ. φύλλου 1239/2.2.1978, σελ. 26).
7. Την αρθρογραφία για το θέμα που έχει επανειλημμένα δημοσιεύσει η «Εκλογή θεμάτων Κοινωνικής Προνοίας», έκδοση της Ε.Π.Π.Σ.Κ.Ε.⁽¹¹⁾.

Η χάραξη νέας κοινωνικής πολιτικής για την καλύτερη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας και η όλο και μεγαλύτερη συμμετοχή της στο διεθνή οικονομικό και κοινωνικό χώρο, απαιτούν σημαντικές αλλαγές και προετοιμασία, που αφορούν και στη δημιουργία κατάλληλα εκπαιδευμένου και εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού στους κλάδους των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών.

Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια είναι πια επιτακτική ανάγκη να ενταχθεί και η παροχή Πανεπιστημιακής εκπαίδευσης στους κοινωνικούς λειτουργούς.

Γ. Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΕΘΝΩΣ

Η εικόνα της εκπαίδευσης στην κοινωνική εργασία, όπως παρουσιάζεται σήμερα στο διεθνή χώρο, ποικίλλει και ανταποκρίνεται στην πολυεπίπεδη δραστηριότητα του κοινωνικού λειτουργού.

Από την ξένη βιβλιογραφία στο θέμα, διαπιστώνεται η ύπαρξη διαφόρων βαθμίδων εκπαίδευσης, καθώς και ανάλογες διαφορές στη χρονική διάρκεια των σπουδών και την απόκτηση τίτλων σπουδών που φθάνουν μέχρι το διδακτορικό πτυχίο.

Ειδικά για την Ευρώπη, από τη δεκαετία του 1960, και σαν αποτέλεσμα κοινωνικών και εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων, παρατηρείται, παράλληλα με την πολυεπίπεδη εκπαίδευ-

ση στην κοινωνική εργασία, και μια σταθερή τάση για ενσωμάτωση των ανωτέρων σχολών κοινωνικής εργασίας στα Πανεπιστήμια⁽¹²⁾⁽¹³⁾.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι στη Μ. Βρετανία, από το σύνολο των 33 σχολών κοινωνικής εργασίας, οι 28 λειτουργούν σε Πανεπιστημιακά πλαίσια και προσφέρουν προπτυχιακό και μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών. Υπάρχει ακόμα η δυνατότητα απόκτησης διδακτορικού πτυχίου σε μερικές από τις σχολές αυτές⁽¹²⁾⁽¹⁴⁾.

Στη Γαλλία, παρόλο που οι περισσότερες από τις 50 σχολές κοινωνικής εργασίας λειτουργούν στην ανώτερη εκπαιδευτική βαθμίδα, στο Ινστιτούτο Κοινωνικής Εργασίας και Κοινωνικών Ερευνών στο Montrouge δημιουργήθηκαν πρόσφατα Πανεπιστημιακά προγράμματα για την απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών (maîtrise) και διδακτορικού πτυχίου.

Στις ΗΠΑ και στον Καναδά, η εκπαίδευση στην κοινωνική εργασία είναι Πανεπιστημιακού επιπέδου και παρέχεται σε τρεις βαθμίδες: προπτυχιακή τεσσάρων ετών (Bachelor's), μεταπτυχιακή (Master's) και διδακτορική (Ph.D.)⁽¹⁵⁾.

Σε διεθνές επίπεδο λοιπόν, η εκπαίδευση στην κοινωνική εργασία, με τη διαφοροποιημένη και πολυεπίπεδη μορφή της, τείνει να ενταχθεί σε Πανεπιστημιακό επίπεδο με προπτυχιακό, μεταπτυχιακό και διδακτορικό κύκλο σπουδών.

Δ. Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ

Η εκπαίδευση κοινωνικών λειτουργών στην Ελλάδα ξεκίνησε το 1937 με την πρώτη σχολή που λειτούργησε για δύο μόνο χρόνια με την επωνυμία «Ελευθέρα Σχολή Κοινωνικής Προνοίας»⁽¹⁶⁾.

Μεταπολεμικά, το 1945, η πρώτη Σχολή που ιδρύθηκε ήταν η Σχολή Κοινωνικής Προνοίας του Αμερικανικού Κολλεγίου δηλέων Pierce, που διέκοψε οριστικά τη λειτουργία της το 1975. Το 1948 ιδρύεται η Σχολή Κοινωνικής Προνοίας της ΧΕΝ, το 1957 η Σχολή Κοινωνικής Προνοίας «Διακονισσών της Αποστολικής Διακονίας της Εκκλησίας της Ελλάδος», και το 1960 η Σχολή Κοινωνικής Προνοίας της Εταιρείας Προστασίας Ανηλίκων Αθηνών.

Οι τέσσερις αυτές σχολές - Ν.Π.Ι.Δ. και αρμοδιότητες του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών - πρόσφεραν διετή ή τριετή εκπαίδευση μετά το παλαιό εξατάξιο γυμνάσιο.

Τέλος, το 1973 αρχίζουν να λειτουργούν τα δύο Τμήματα Κοινωνικών Λειτουργιών των Κ.Α.Τ.Ε.Ε. στο Ηράκλειο Κρήτης και στην Πάτρα.

Παράλληλα με την παραπάνω μεταγυμνασιακή εκπαίδευση, στη χρονική περίοδο 1953-1963 λειτούργησε «Ανώτατο Φροντιστήριο Κοινωνικής Προνοίας» αρχικά στην Πάντειο και μετά στο Βασιλικό Εθνικό Ίδρυμα, που πρόσφερε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών στην κοινωνική εργασία.

Σήμερα η εκπαίδευση στην κοινωνική εργασία στη χώρα μας ρυθμίζεται κυρίως από:

1. Το ΒΔ 319/1969 «περί της εκπαιδεύσεως των κοινωνικών λειτουργών»⁽¹⁷⁾ που α) καθιέρωσε την τριετή ανώτερη εκπαίδευση στην κοινωνική εργασία και β) προέβλεψε διετή μεταπανεπιστημιακό κύκλο σπουδών για πτυχιούχους πανεπιστημιακών σχολών ή επαγγελματίες κοινωνικούς λειτουργούς με ορισμένες προϋποθέσεις προϋπηρεσίας.
2. Το ΝΔ 652/1970 «περί Κέντρων Ανωτέρας Τεχνικής Εκπαιδεύσεως» που αναφέρεται στην ίδρυση και λειτουργία των Κ.Α.Τ.Ε.Ε.⁽¹⁸⁾ και

3. Το ΝΔ 576/1977 «περί οργανώσεως και διοικήσεως της Μέσης και Ανωτέρας Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαιδεύσεως», που αφορά στη λειτουργία γενικά όλων των σχολών κοινωνικής εργασίας, κρατικών και ιδιωτικών (βαθμίδες, οργάνωση, τίτλοι σπουδών, αριθμός και τρόπος εισαγωγής σπουδαστών, διάρκεια φοίτησης, πρόσόντα και εξέλιξη εκπαιδευτικού προσωπικού κ.α.⁽¹⁹⁾

Οι Σχολές Κοινωνικής Εργασίας που λειτουργούν σήμερα είναι:

- α) Σχολή Κοινωνικής Εργασίας στα Τ.Ε.Ι. Αθήνας
- β) Σχολή Κοινωνικής Εργασίας στα Τ.Ε.Ι. Πάτρας
- γ) Σχολή Κοινωνικής Εργασίας στα Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου Κρήτης.

Και οι τρεις Σχολές ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ:

- ⁽¹⁾ Ζάρναρη Όλγα, «Ανάγκη και για την Ελλάδα η ανώτατη εκπαίδευση στην κοινωνική εργασία», Οικονομικός Ταχυδρόμος, φύλλο 1239, 2 Φεβρουαρίου 1978, σελ. 26.
- ⁽²⁾ Π.Δ./891/78 «Περί καθορισμού του αντικειμένου εργασίας του κοινωνικού λειτουργού», Φ.Ε.Κ. 213/7.12.1978 τ. Α'
- ⁽³⁾ Βλέπε και το Αττικό Πανεπιστήμιο -Προτάσεις της Ομάδας Εργασίας (απόφαση 75170/26.8.1974 του Υπουργού Παιδείας). Εκδόσεις Κοχλίας, Αθήνα, σελ. 148.
- ⁽⁴⁾ Μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών στην κοινωνική εργασία που σταμάτησε το 1963.
- ⁽⁵⁾ Τα στατιστικά στοιχεία αφορούν το τέλος Ιουνίου 1981 και προέρχονται από τη Διεύθυνση Κοινωνικής Εργασίας του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών.
- ⁽⁶⁾ Π.Δ. 60/1979 «Περί καθορισμού ενιαίου ωρολογίου και αναλυτικού προγράμματος εκπαίδευσης κ.λπ.», ΦΕΚ 14/1979.
- ⁽⁷⁾ Ν.Δ. 4018/1959 «Περί του δεσμού των κοινωνικών λειτουργών.
 – Β.Δ. 690/1961 «Περί της ασκήσεως του επαγγέλματος κοινωνικών λειτουργών». ΦΕΚ 163/1961
 – Π.Δ. 544/1977 «Περί οργανισμού του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών», άρθρο 29, ΦΕΚ 178/1977
 – Β.Δ. 319/1962 «Περί της εκπαιδεύσεως των κοινωνικών λειτουργών». ΦΕΚ 81/1962
 – Ν.Δ. 652/1970 «Περί Κέντρων Ανωτέρας Τεχνικής Εκπαιδεύσεως». ΦΕΚ 180/1970 κ.ά.
- ⁽⁸⁾ Καλούτση Ασπασία: «Η εκπαίδευση των κοινωνικών λειτουργών. Εισηγήσεις-Συμπεράσματα του Β' Πανελληνίου Συνεδρίου Κοινωνικών Λειτουργών, έκδοση Σ.Κ.Λ.Ε., Αθήνα 1981, σελ. 233
- ⁽⁹⁾ «Ψηφίσματα», Εισηγήσεις-Συμπεράσματα του Β' Πανελληνίου Συνεδρίου Κοινωνικών Λειτουργών, έκδοση Σ.Κ.Λ.Ε., Αθήνα 1981, σελ. 274

- ⁽¹⁰⁾ Το Απικό Πανεπιστήμιο -Προτάσεις της Ομάδας Εργασίας, Εκδόσεις Κοχλίας, Αθήνα
- ⁽¹¹⁾ Εκλογή Θεμάτων Κοινωνικής Πρόνοιας, Ε.Π.Π.Σ.Κ.Ε., Αθήνα, τεύχος 43, Αύγουστος 1977, σελ. 3-21· τεύχος 44, Δεκέμβριος 1977, σελ. 3-18· τεύχος 45, Απρίλιος 1978, σελ. 3-12.
- ⁽¹²⁾ International Association of Schools of Social Work Directory - Member Schools and Associations, Spring 1981, Secreteriat: Greytaggasse 32 A-1210 Vienna
- ⁽¹³⁾ Έκθεση από τη Σύσκεψη της Διεθνούς Ενώσεως Σχολών Κοινωνικής Εργασίας για τη Μετεκπαίδευση σε Ορισμένες Ευρωπαϊκές Χώρες. Ιούνιος 1972, Σχολή Κοινωνικής Εργασίας Ζυρίχης, Seenstrasse 110, Ζυρίχη
- ⁽¹⁴⁾ Social Work -The Pattern of Professional Training, Central Council for Education and Training in Social Work, January 1975, Euston Rd, London
- ⁽¹⁵⁾ Ιατρίδης Δημήτρης, «Κοινωνική Πολιτική και Κοινωνική Εργασία» Εισηγήσεις-Συμπεράσματα του Β' Πανελληνίου Συνεδρίου Κοινωνικών Λειτουργών, έκδοση Σ.Κ.Λ.Ε. Αθήνα, 1981, σελ. 41-42
- ⁽¹⁶⁾ Καλούτση Ασπασία, «Η εκπαίδευση των κοινωνικών λειτουργών». Εισηγήσεις-Συμπεράσματα του Β' Πανελληνίου Συνεδρίου Κοινωνικών Λειτουργών, έκδοση Σ.Κ.Λ.Ε., Αθήνα 1981, σελ. 220
- ⁽¹⁷⁾ ΦΕΚ 81/1962 τ.Α'
- ⁽¹⁸⁾ ΦΕΚ 180/1970, τ. Α'
- ⁽¹⁹⁾ ΦΕΚ 102/1976, τ. Α'
-